

KOMISSION SUOSITUS,**annettu 30 päivänä heinäkuuta 1997,****elektronisen maksuvälineen avulla toteutetuista maksutapahtumista ja erityisesti liik-
keeseenlaskijan ja haltijan välisestä suhteesta****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

(97/489/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 155 artiklan toisen
luetelmakohdan,

sekä katsoo, seuraavaa:

- 1) yksi yhteisön tärkeimmistä tavoitteista on varmistaa sisämarkkinoiden täysimääräinen toiminta, ja maksujärjestelmät ovat niiden erottamaton osa; elektronisten maksuvälineiden avulla toteutetut maksutapahtumat muodostavat yhä merkittävemmän osan kotimaisista ja rajojen yli suoritettavista maksuista sekä määrän että arvon osalta; nykyinen nopea innovaatio ja tekninen edistys huomioon ottaen tämän suuntauksen odotetaan nopeutuvan elektronisen kaupankäynnin luomien innovatiivisten yritysten, markkinoiden ja kaupan yhteenliittymien seurauksena,
- 2) on ensiarvoisen tärkeää, että yksityiset ja yritykset voivat käyttää elektronisia maksuvälineitä kaikkialla yhteisössä; tällä suosituksella on tarkoitus jatkaa sisämarkkinoiden toteuttamista erityisesti pääomanliikkeiden vapauttamista silmällä pitäen, ja tämä edistää myös talous- ja rahaliiton toteuttamista,
- 3) tämä suositus kattaa elektronisten maksuvälineiden avulla toteutetut maksutapahtumat; tässä yhteydessä näihin kuuluvat välineet, jotka mahdollistavat (etä)yhteyden haltijan tiliin, erityisesti maksukortit sekä puhelin- ja kotipankkisovellukset; maksukortin avulla toteutetut maksutapahtumat kattavat maksukortin avulla suoritettavat elektroniset ja muut kuin elektroniset maksut, mukaan lukien menettelyt, joihin vaaditaan allekirjoitus ja joista saadaan tosite; tässä yhteydessä maksuvälineiksi katsotaan myös ladattavat elektronisen rahan tallennus- ja käyttövälineet, jotka voivat olla verkossa olevan tietokoneen muistiin tallennettuja arvokortteja ja elektronisia rahakkeita; kuluttajansuojan tarve on voimakkain ladattavien elektronisen rahan tallennus- ja käyttövälineiden osalta niiden ominaisuuksien eli haltijan tiliin luotavissa olevan yhteyden vuoksi; tämän suosituksen soveltamisala on sen vuoksi rajoitettu elektronisen rahan tallennus- ja käyttövälineiden osalta ladattaviin välineisiin,
- 4) tällä suosituksella on tarkoitus edistää tietoyhteiskunnan ja erityisesti elektronisen kaupankäynnin kehittymistä lujittamalla asiakkaiden ja vähittäiskauppioiden luottamusta näihin välineisiin; tätä tarkoitusta varten komissio harkitsee myös mahdollisuutta uudistaa ja saattaa ajan tasalle suosituksensa 87/598/ETY (⁽¹⁾), millä on tarkoitus luoda selkeät puitteet elektronisia maksuvälineitä hankkivien ja ne maksuvälineeksi hyväksyvien välisille suhteille; edellä esitettyjen tavoitteiden mukaisesti tässä suosituksessa asetetaan tiedottamista koskevat vähimmäisvaatimukset, joiden olisi sisällyttävä elektronisten maksuvälineiden avulla toteutettuihin maksutapahtumiin sovellettaviin ehtoihin, sekä asianomaisten osapuolten vähimmäisvelvoitteet ja -vastuualat; tällaiset määräykset ja ehdot olisi esitettävä kirjallisesti ja tarvittaessa

⁽¹⁾ EYVL N:o L 365, 24.12.1987, s. 72

sähköisesti, ja ne olisi laadittava siten, että asianomaisten osapuolten etujen välillä säilyy oikeudenmukainen tasapaino; kohtuuttomista ehdoista kuluttajasopimuksissa 5 päivänä huhtikuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY⁽¹⁾ mukaisesti tällaisten ehtojen ja edellytysten on oltava ymmärrettäviä ja helposti käsiteltäviä,

- 5) avoimuuden varmistamiseksi tässä suosituksessa esitetään vähimmäisvaatimukset, joilla taataan se, että asiakkaalle annetaan riittävät tiedot sopimuksen tekemisen yhteydessä sekä maksuvälineellä toteutetun maksutapahtuman jälkeen, mukaan lukien tiedot kuluista sekä valuuttakursseista ja koroista; siltä osin, kuin on kyse tietojen antamisesta haltijalle koronlaskutavasta, viitataan kulutusluottoja koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 22 päivänä joulukuuta 1986 annettuun neuvoston direktiiviin 87/102/ETY⁽²⁾, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 90/88/ETY⁽³⁾,
- 6) tässä suosituksessa esitetään vähimmäisvaatimukset asianomaisten osapuolten velvoitteiden ja vastuun osalta; maksuvälineen haltijalle annettavien tietojen olisi sisällettävä selkeä ilmoitus asiakkaan velvoitteiden laajuudesta sellaisen elektronisen maksuvälineen haltijana, jonka avulla hän voi suorittaa maksuja kolmansien henkilöiden eduksi ja toteuttaa omasta puolestaan eräitä maksutapahtumia.
- 7) asiakkaiden oikaisukeinojen parantamiseksi tässä suosituksessa kehoitetaan jäsenvaltioita varmistamaan, että niillä on riittävät ja tehokkaat keinot maksuvälineen haltijan ja liikkeeseenlaskijan välisten riitojen ratkaisemiseksi; komissio julkaisi 14 päivänä helmikuuta 1996 toimintasuunnitelman kuluttajien keinoista vedota oikeuteen ja kuluttajariitojen ratkaisusta sisämarkkinoilla; kyseinen toimintasuunnitelma sisältää erityisiä aloitteita tuomioistuinten ulkopuolella toteutettavien menettelyjen edistämiseksi; suosituksessa esitetään myös objektiivisia perusteita (liite II), joilla taataan kyseisten menettelyjen luotettavuus, ja määrätään vakimuotoisten valituslomakkeiden käytöstä (liite III),
- 8) tällä suosituksella pyritään varmistamaan kuluttajansuojan korkea taso elektronisten maksuvälineiden alalla,
- 9) elektronisten maksuvälineiden avulla toteutetut maksutapahtumat on tärkeää kirjata, jotta suorituksia voitaisiin jällempäin tutkia ja virheet voitaisiin korjata; liikkeeseenlaskijan olisi vastattava niistä todisteista, joista ilmenee, että suoritus kirjattiin tarkasti ylös ja merkittiin kirjanpitoon eivätkä tekniset ongelmat tai muut puutteet vaikuttaneet maksutapahtumaan,
- 10) maksuvälineen haltijan antaman toimeksiannon, joka koskee elektronisen maksuvälineen avulla toteutettavia maksuja, olisi oltava peruuttamaton, paitsi jos määrää ei ollut päätetty silloin, kun määräys annettiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta haltijan kansallisen lainsäädännön mukaisten oikeuksien soveltamista,
- 11) on täsmennettävä säännöt liikkeeseenlaskijan vastuusta haltijan antaman toimeksiannon laiminlyönnin tai puutteellisen noudattamisen tapauksessa tai sellaisten maksutapahtumien osalta, joihin asiakas ei ole antanut lupaa, ottaen kuitenkin huomioon haltijan omat velvoitteet kadonneen tai varastetun elektronisen maksuvälineen tapauksessa, ja
- 12) komissio valvoo tämän suosituksen täytäntöönpanoa ja jos se pitää sitä epätydyttävänä, se aikoo ehdottaa asianmukaista velvoittavaa lainsäädäntöä, joka kattaa tässä suosituksessa käsitellyt seikat,

⁽¹⁾ EYVL N:o L 95, 21.4.1993, s. 29

⁽²⁾ EYVL N:o L 42, 12.2.1987, s. 48

⁽³⁾ EYVL N:o L 61, 10.3.1990, s. 14

SUOSITTELEE:

I JAKSO

SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Soveltamisala

- 1) Tätä suositusta sovelletaan seuraaviin maksutapahtumiin:
 - a) muihin kuin rahoituslaitosten toimeksiannosta tehtyihin ja niiden toteuttamiin elektronisen maksuvälineen avulla suoritettuihin varojen siirtoihin,
 - b) elektronisen maksuvälineen avulla suoritettuihin käteisen nostoihin ja elektronisen rahan tallennus- ja käyttövälineiden lataamiseen (ja purkamiseen) sellaisissa laitteissa, kuten käteis- ja pankkiautomaatit, sekä liikkeeseenlaskijan tai sellaisen laitoksen tiloissa, jonka on sopimuksen mukaisesti hyväksyttävä kyseinen maksuväline.
- 2) Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa määrätään, elektronisen rahan tallennus- ja käyttövälineiden avulla toteutettuihin maksutapahtumiin ei sovelleta 4 artiklan 1 kohtaa, 5 artiklan b alakohdan toista ja kolmatta luetelmakohtaa, 6 artiklaa, 7 artiklan 2 kohdan c ja d alakohtaa ja 7 artiklan 2 kohdan e alakohdan ensimmäistä luetelmakohtaa, 8 artiklan 1, 2 ja 3 kohtaa sekä 9 artiklan 2 kohtaa. Milloin elektronisen rahan tallennus- ja käyttövälinettä käytetään kuitenkin lataamaan (tai purkamaan) suorituksia etämaksuna haltijan tilille, tätä suositusta sovelletaan kokonaisuudessaan.
- 3) Tätä suositusta ei sovelleta:
 - a) sekeillä suoritettaviin maksuihin,
 - b) sekkien kanssa yhdessä käytettäviin takuukortteihin,

2 artikla

Määritelmät

Tässä suosituksessa tarkoitetaan:

- a) 'elektronisella maksuvälineellä' välinettä, jonka avulla sen haltija voi toteuttaa 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja maksutapahtumia. Tämä kattaa sekä etämaksuvälineet että elektronisen rahan tallennus- ja käyttövälineet;
- b) 'etämaksuvälineellä' välinettä, jonka avulla haltija voi saada yhteyden tilillään jossakin laitoksessa oleviin varoihin, jonka avulla maksu voidaan suorittaa maksun saajalle ja joka edellyttää tavallisesti henkilökohtaista tunnuslukua ja/tai muuta vastaavaa henkilöllisyyden todistamista. Tämä kattaa erityisesti maksukortit (riippumatta siitä, ovatko ne luotto-, pankki- vai maksuaidakortteja) sekä puhelin- ja kotipankkisovellukset;
- c) 'elektronisen rahan tallennus- ja käyttövälineellä' ladattavaa maksuvälinettä, ei kuitenkaan etämaksuvälinettä, olipa kyseessä arvokortti tai tietokoneen muisti, johon kirjataan varoja elektronisesti ja jonka avulla sen haltija voi toteuttaa 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja maksutapahtumia;
- d) 'rahoituslaitoksella' neuvoston asetuksen (EY) N:o 3604/93 (1) 4 artiklan 1 kohdassa määritettyä laitosta;
- e) 'liikkeeseenlaskijalla' henkilöä, joka antaa liiketoimintansa yhteydessä toiselle henkilölle käyttöön maksuvälineen hänen kanssaan tehdyn sopimuksen mukaisesti;
- f) 'haltijalla' henkilöä, jolla on liikkeeseenlaskijan kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti hallussaan jokin maksuväline.

(1) EYVL N:o L 332, 31.12.1993, s. 4

II JAKSO

MAKSUTAPAHTUMIIN SOVELLETTAVIEN EHTOJEN AVOIMUUS

3 artikla

Elektronisen maksuvälineen myöntämistä ja käyttöä säätelevien ehtojen sisältämät vähimmäistiedot

1. Liikkeeseenlaskija tiedottaa haltijalle sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä tai joka tapauksessa hyvissä ajoin ennen elektronisen maksuvälineen toimittamista sopimusehdot (jäljempänä 'ehdot'), jotka säätelevät kyseisen elektronisen maksuvälineen myöntämistä ja käyttöä. Ehdossa ilmoitetaan sopimukseen sovellettava laki.
2. Ehdot laaditaan kirjallisesti ja tarvittaessa sähköisesti, helposti ymmärrettävässä ja selkeässä muodossa, ja ne ovat saatavilla vähintään sen jäsenvaltion virallisella kielellä tai kielillä, jossa elektronista maksuvälinettä tarjotaan.
3. Ehtoihin sisällytetään ainakin seuraavia seikkoja koskevat tiedot:
 - a) elektronisen maksuvälineen kuvaus sekä tarvittaessa tekniset vaatimukset maksuvälineen haltijan käyttöön annetusta viestintävälineestä ja tavoista, joilla sitä voidaan käyttää, mukaan lukien mahdolliset rahalliset rajoitukset,
 - b) kuvaus haltijan ja liikkeeseenlaskijan vastavuoroisista velvoitteista ja vastuualoista; niihin on sisällyttävä kuvaus kohtuullisiksi katsottavista toimista, joita haltijan on toteutettava säilyttääkseen elektronisen maksuvälineen ja sen käyttöön tarvittavat tiedot (kuten henkilökohtainen tunnusluku tai muu koodi) turvassa,
 - c) tarvittaessa tavanomainen ajanjakso, jonka kuluessa haltijan tiliä veloitetaan tai hyvitetään, arvopäivä mukaan lukien, tai jos haltijalla ei ole liikkeeseenlaskijan myöntämää tiliä, tavanomainen ajanjakso, jonka aikana häntä laskutetaan,
 - d) kaikki haltijan suoritettavaksi kuuluvat kululajit. Tähän sisältyvät erityisesti yksityiskohtaiset tiedot seuraavista kuluista, jos niitä sovelletaan:
 - kaikkien alku- ja vuosimaksujen määrä,
 - kaikki provisiot ja kulut, jotka haltijan on maksettava liikkeeseenlaskijalle määrättyistä maksutapahtumista,
 - kaikki korot, joita voidaan soveltaa, sekä niiden laskutapa,
 - e) määräaika, jonka kuluessa haltija voi kiistää tietyn maksutapahtuman ja tiedot haltijan käytössä olevista oikaisu- ja valituskeinoista ja menettelyistä niihin turvautumiseksi.
4. Jos elektronista maksuvälinettä voidaan käyttää maksutapahtumiin ulkomailla (sen maan ulkopuolella, jossa se on myönnetty), haltijalle on annettava myös seuraavat tiedot:
 - a) tiedot kaikista ulkomaan valuutan määräisinä suoritettujen maksujen yhteydessä perittävistä maksuista ja kuluista sekä tarvittaessa vaihtokursseista,
 - b) viitteellinen vaihtokurssi, jota käytetään ulkomaan valuutan määräisinä suoritettujen maksujen muuntamisen yhteydessä, mukaan lukien kyseisen kurssin määrittämiseksi valittu päivämäärä.

*4 artikla***Maksutapahtumien jälkeen annettavat tiedot**

1. Liikkeeseenlaskijan on toimitettava haltijalle tiedot, jotka koskevat elektronisen maksuvälineen avulla suoritettuja maksuja. Näihin tietoihin, jotka on esitettävä kirjallisesti ja tarvittaessa sähköisesti sekä helposti ymmärrettävässä muodossa, on sisällyttävä ainakin seuraavia seikkoja koskevat tiedot:

- a) viitenumero, jonka avulla haltija voi tunnistaa maksutapahtuman sekä tarvittaessa tiedot toimipaikasta, jossa maksu suoritettiin,
- b) haltijalta veloitettu määrä laskutusvaluuttana ja tarvittaessa ulkomaisen valuutan määrä,
- c) tietyistä maksuista perittävien provisioiden ja kulujen määrä.

Liikkeeseenlaskija ilmoittaa lisäksi haltijalle, mitä kurssia käytetään valuutan muuntamiseen ulkomaan valuuttana suoritettujen maksujen yhteydessä.

2. Elektronisen rahan tallennus- ja käyttövälineen liikkeeseenlaskija antaa haltijalle mahdollisuuden tarkistaa viisi viimeisintä suoritettua maksutapahtumaa sekä tallennus- tai käyttövälineelle kirjatun saldon.

III JAKSO**SOPIMUSPUOLTEN VELVOITTEET JA VASTUUT***5 artikla***Haltijan velvoitteet****Haltija**

- a) käyttää elektronista maksuvälinettä niiden ehtojen mukaisesti, joilla maksuvälineen myöntäminen ja käyttöä säännellään; haltija toteuttaa erityisesti kaikki kohtuullisiksi katsotut toimet säilyttääkseen elektronisen maksuvälineen ja sen käyttöön tarvittavat tiedot (kuten henkilökohtainen tunnusluku tai muu koodi) turvassa,
- b) ilmoittaa liikkeeseenlaskijalle (tai tämän nimeämälle taholle) viipymättä:
 - elektronisen maksuvälineen katoamisesta tai varastamisesta tai tiedoista, joiden avulla sitä voidaan käyttää,
 - hänen tililleen kirjatusta asiattomista tapahtumista,
 - kaikista liikkeeseenlaskijan tekemistä virheistä tai muista säännönvastaisuuksista, jotka liittyvät kyseisen tilin hoitoon,
- c) ei kirjaa henkilökohtaista tunnuslukuaan tai muuta koodia helposti tunnistettavassa muodossa, varsinkaan elektroniseen maksuvälineeseen tai tavaraan, jota hän säilyttää tai kuljettaa yhdessä elektronisen maksuvälineen kanssa,
- d) ei voi peruuttaa toimeksiantoa, jonka hän on antanut elektronisen maksuvälineensä avulla, paitsi jos toimeksiannon määrä ei ollut määritetty silloin, kun toimeksianto annettiin.

*6 artikla***Haltijan vastuu**

1. Siihen asti, kunnes haltija ilmoittaa asiasta, hän vastaa elektronisen maksuvälineen katoamisen tai varastamisen aiheuttamista menetyksistä tiettyyn rajaan asti, joka ei saa olla suurempi kuin 150 ecua, ellei hänen toimintansa ollut erittäin huolimatonta, vastoin 5 artiklan a, b ja c kohdan määräyksiä, tai petollista, jolloin tällaista rajoitusta ei sovelleta.

2. Ilmoitettuaan 5 artiklan b kohdan edellyttämällä tavalla liikkeeseenlaskijalle (tai tämän nimeämälle taholle) elektronisen maksuvälineen katoamisesta tai varastamisesta haltija ei ole enää vastuussa niistä aiheutuneista menetyksistä, paitsi jos hän oli toiminut petollisesti.
3. Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 kohdassa määrätään, haltija ei ole vastuussa, jos maksuvälinettä on käytetty ilman elektronisen maksuvälineen esittämistä tai (maksuvälineen) elektronista tunnistamista. Salassa pidettävän koodin tai muun vastaavan henkilöllisyystodistuksen käyttö yksinään ei riitä synnyttämään haltijalle vastuuta.

7 artikla

Liikkeeseenlaskijan velvoitteet

1. Liikkeeseenlaskija voi muuttaa ehtoja edellyttäen, että muutoksesta annetaan riittävät tiedot haltijalle henkilökohtaisesti, jotta hän pystyy halutessaan sanomaan irti sopimuksen. Haltijalle on annettava vähintään yhden kuukauden pituinen määräaika, jonka jälkeen hänen katsotaan hyväksyneen ehdot, ellei hän ole sitä ennen sanonut sopimusta irti.

Ensimmäisen alakohdan määräyksiä ei kuitenkaan sovelleta todellisen koron merkittäviin muutoksiin, jotka tulevat voimaan niitä koskevassa julkaisussa mainittuna päivämääränä. Tässä tapauksessa ja rajoittamatta haltijan oikeutta sanoa irti sopimusta liikkeeseenlaskijan on ilmoitettava tästä haltijalle henkilökohtaisesti mahdollisimman pian.

2. Liikkeeseenlaskija

- a) ei paljasta haltijan henkilökohtaista tunnuslukua tai muuta koodia muille kuin haltijalle;
- b) ei laske liikkeeseen elektronista maksuvälinettä, jota ei ole pyydetty, paitsi jos se korvaa elektronisen maksuvälineen, joka on jo haltijan hallussa;
- c) säilyttää riittävän pitkään sisäistä kirjanpitoa, jonka avulla 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja maksutapahtumia voitaisiin jälkeenpäin tutkia ja virheet voitaisiin korjata;
- d) varmistaa, että saatavilla on sopivia keinoja, jotta haltija voi tehdä 5 artiklan b kohdassa tarkoitetun ilmoituksen. Jos ilmoitus tehdään puhelimitse, liikkeeseenlaskijan (tai liikkeeseenlaskijan nimeämän elimen) on tarjottava haltijalle keinot todistaa, että hän on tehnyt tällaisen ilmoituksen;
- e) todistaa haltijan kanssa syntyvissä riitakysymyksissä, jotka liittyvät 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin maksutapahtumiin ja heikentämättä haltijan esittämiä vastatodisteita, että maksutapahtuma
 - oli oikein kirjattu ja merkitty kirjanpitoon,
 - ei ollut vajavainen teknisten ongelmien tai muiden puutteiden vuoksi.

8 artikla

Liikkeeseenlaskijan vastuu

1. Liikkeeseenlaskija on vastuussa, jollei 5 ja 6 artiklasta sekä 7 artiklan 2 kohdan a ja e alakohdasta muuta johdu
- a) edellä 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua haltijan maksutapahtumien laiminlyönnistä tai puutteellisesta toteuttamisesta, vaikka maksutapahtuma on suoritettu sellaisten laitteiden/päätteiden tai välineiden avulla, jotka eivät ole liikkeeseenlaskijan suoran tai yksinomaisen valvonnan alaisuudessa, edellyttäen, että maksutapahtumaa ei toteuteta sellaisten laitteiden/päätteiden tai välineiden avulla, joiden käytön liikkeeseenlaskija on kieltänyt,
 - b) maksutapahtumista, jotka eivät ole haltijan hyväksymiä, sekä kaikista liikkeeseenlaskijan syyksi katsottavista virheistä tai säännönvastaaisuuksista haltijan tilin hoidossa.

2. Tämän artiklan 3 kohdan soveltamista rajoittamatta, 1 kohdassa tarkoitettu vastuun määrä muodostuu:

- a) laiminlyödyn tai puutteellisesti toteutetun maksutapahtuman määrästä ja mahdollisesti siihen liittyvistä koroista,
- b) summasta, joka vaaditaan haltijan palauttamiseksi asemaan, jossa hän oli ennen kuin luvaton maksutapahtuma toteutettiin.

3. Liikkeeseenlaskija vastaa hänen ja haltijan välillä tehty sopimukseen sovellettavan lainsäädännön mukaisesti kaikista myöhemmistä taloudellisista seuraamuksista ja erityisesti niistä seuraamuksista, jotka koskevat sen vahingon määrää, jonka osalta korvaus maksetaan.

4. Liikkeeseenlaskija on vastuussa elektronisen rahan tallennus- ja käyttövälineen haltijalle välineelle kirjattujen varojen kadonneesta määrästä tai haltijan toimeksiantojen puutteellisesta täytäntöönpanosta, jos katoaminen tai puutteellinen täytäntöönpano johtuu välineen, laitteen/päätteen tai muun käyttöä varten hyväksytyn teknisen välineen toimintahäiriöstä edellyttäen, että haltija ei aiheuttanut toimintahäiriötä tietoisesti tai 3 artiklan 3 kohdan a alakohdan vastaisesti.

IV JAKSO

ILMOITTAMINEN, RIITOJEN RATKAISEMINEN JA LOPPUMÄÄRÄYS

9 artikla

Ilmoittaminen

1. Liikkeeseenlaskija (tai tämän nimeämä taho) tarjoaa keinot, joiden avulla haltija voi mihin vuorokaudenaikaan tahansa ilmoittaa elektronisen maksuvälineensä katoamisesta tai varastamisesta.

2. Liikkeeseenlaskija (tai tämän nimeämän taho) on ilmoituksen saatuaan velvollinen toteuttamaan kaikki mahdolliset kohtuullisiksi katsotut toimet lopettaakseen kyseisen elektronisen maksuvälineen käytön, vaikka haltija olisi toiminut erittäin huolimattomasti tai petollisesti.

10 artikla

Riitojen ratkaiseminen

Jäsenvaltioita kehotetaan huolehtimaan, että niillä on käytössään riittävät ja tehokkaat keinot liikkeeseenlaskijoiden ja käyttäjien välisten riitojen ratkaisemiseksi.

11 artikla

Loppumääräys

Jäsenvaltioita kehotetaan huolehtimaan välttämättömistä toimenpiteistä niin, että elektronisten maksuvälineiden liikkeellelaskijat toimivat 1–9 artiklan mukaisesti viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1998.

Tehty Brysselissä 30 päivänä heinäkuuta 1997.

Komission puolesta

Mario MONTI

Komission jäsen